
Fra: Norges forskningsråd <eho@rcn.no> <svarer-ikke@dss.dep.no>
Sendt: fredag 15. mars 2019 08.44
Til: Postmottak Finansdepartementet
Emne: Høringsuttalelse fra Norges forskningsråd på Høring – Rapport fra utvalg som har vurdert klimarelaterte risikofaktorer og deres betydning for norsk økonomi - via regjeringen.no
Vedlegg: Hørings svar NOU 2018 17 Klimarisiko.pdf

18/4677 - Høringsuttalelse fra Norges forskningsråd på Høring – Rapport fra utvalg som har vurdert klimarelaterte risikofaktorer og deres betydning for norsk økonomi - via regjeringen.no

Vårt saksnummer: 18/4677

Høring: Høring – Rapport fra utvalg som har vurdert klimarelaterte risikofaktorer og deres betydning for norsk økonomi

Levert: 15.03.2019 08:44

Gruppering av høringsinstanser: Andre offentlige etater

Avsender: Norges forskningsråd

Kontaktperson: Eivind Hoff-Elimari

Kontakt e-post: eho@rcn.no

NOU-ens omtale av klimaforskning i Norge

Klimaforskning dekker både på klimasystem og klimaendringer, effekter av klimaendringer på natur og samfunn, og tiltak for utslippsreduksjon, økt karbonopptak og tilpasning til klimaendringer. I noen sammenhenger defineres all forskning knyttet til utslippsreduksjon inn i begrepet, men i norsk

forskningsstatistisk sammenheng skilles "klimateknologi knyttet til produksjon av energi og petroleum med tilhørende CO₂- håndtering" ut (dette utgjør en betydelig forskningsinnsats).

På den bakgrunn framstår det som svært selektivt at klimaforskningens finansieringsstruktur omtales kun i *Boks 8.3 Oppfølging av stortingsmelding om klimatilpasning*. Finansiering av klimaforskning relatert til omstillingsrisiko ville ha fortjent tilsvarende omtale. For øvrig gir Boks 8.3 inntrykk av at KLIMAFORSK er en oppfølging av Meld. St. 33 (2012-2013) *Klimatilpasning i Norge*, selv om programmet er en planlagt videreføring av det tidsavgrensede programmet NORKLIMA (2004-2013).

NIFU gjennomfører en ny gjennomgang av norsk klimaforskning i 2019. Den mest oppdaterte oversikten per dags dato er derfor NIFU-rapport [2016:4](#). Den forteller at klimaforskningens samlede utgifter var på om lag 2 mrd. kroner i 2014. Av dette kommer om lag 30 prosent fra Forskningsrådet. Siden 2014 har Forskningsrådets klimaforskningsinnsats økt, og særlig den samfunnsvitenskapelige klimaforskningen utgjør nå en større andel. Innsatsen er fordelt mellom en rekke aktiviteter, hvorav flere ikke er eksplisitt rettet mot klimaendringer. Det reflekterer hvordan klimaendringer griper inn i en rekke samfunnsområder.

Overordnede høringsinnspill

Vi mener NOU-en gir en god overordnet analyse og gode anbefalinger for å analysere og håndtere klimarisiko for norsk økonomi. Vi setter pris på at NOU-en påpeker behovet for og betydningen av forskning for å bygge kunnskap om klimarisiko og for å kunne håndtere den. Vi mener en oppfølging av rapporten må være tydelig på behovet for videre styrking av forskning på klimarisiko, særlig med hensyn til effekter på Norge av klimaendringer i andre land. Det er et utfordrende forskningstema.

Spesifikke høringsinnspill

I det følgende deler vi noen kommentarer om nye resultater fra norsk forskning som ville vært relevant for NOU-en og som vi mener bør tas hensyn til i oppfølgingen av den:

Kommunikasjon av klimarisiko

Utvalget gir en forbilledlig analytisk og velformulert inngang til klimarisiko. Videreformidling av budskapet gjennom media og andre kanaler innebærer alltid tolkning. Det nylig avsluttede forskningsprosjektet [Uncertainty communication and climate changes](#) ledet av prof. em. Karl-Halvor Teigen har målt slike utilsiktede effekter av bruk av bl.a. intervaller, verbale sannsynligheter og reviderte prognoser. Prosjektet har en rekke [praktiske implikasjoner](#) for hvordan antakelser om framtidige klimaendringer bør kommuniseres for å minimere risikoen for feiltolkning.

Hvordan samfunn vil håndtere klimaendringer

Utvalget gjør et betimelig poeng ut av hvordan indirekte fysiske effekter av klimaendringer på Norge i det lange løp vil utgjøre en altoverskyggende del av klimarisiko for Norge. Det refereres til flere amerikanske studier, hvorav noen over ti år gamle. Da er det naturlig å påpeke at PRIO ligger i verdens forskningsfront på temaet klimaendringer og konflikt. Blant annet det pågående prosjektet [CROP: Quantifying Conflict Risk of Agricultural Productivity Changes](#) ledet av Halvard Buhaug vil gi et markant bedre empirisk grunnlag for å vurdere komplekse årsakssammenhenger – og dermed identifisere risiko tidlig. NOU-en gjentar den vanlige antakelsen om at klimaendringer kan utløse konflikt gjennom dårligere matvaresikkerhet, men nevner ikke at empirien så langt tyder på at konflikt er en viktigere årsak til dårligere matvaresikkerhet enn hva klimaendringer er.

Naturskadeforsikring

Utvalget gir betydelig plass til analyser av naturskadeforsikring, og påpeker at naturskadeforsikringsordningen i dag ikke gir insentiver til skadeforebygging pga. manglende premiedifferensiering. Det er positivt at utvalget anbefaler en helhetlig gjennomgang av ordningen, men det er påfallende at det ikke

refererer til de ferske resultatene fra forskningsprosjektet [Governing risk society: Increasing local adaptive capacity by planning and learning networks](#) ledet av Gro Sandkjær Hanssen ved OsloMet. Deres gjennomgang av ordninger i andre vestlige land viser at risikobaserte premier og fradragsordninger er vanskelige å implementere i praksis. Prosjektet har vist at dersom større investeringer kreves for å minimere klimarisiko, er det nødvendig at forsikringsselskapene kan etablere et langt forhold til sine forsikrede og ha høy markedsinngang. Dette er ofte bare tilfellet i monopolforsikringssystemer, men ikke i private forsikringsmarkeder.

(Dette høringssvaret er gjentatt i det vedlagte notatet.)

Høringssvar NOU 2018 17 Klimarisiko.pdf (0,00 KB)

Alle svar må gjennom en manuell godkjenning før de blir synlige på www.regjeringen.no.